

Heikka Jenni

8.7.2024

Viite

Napsauta tähän ja kirjoita viite.

## **Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvosto 16.7.2024**

Työllisyys-, sosiaali-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvosto kokoontuu 16.7. Brysselissä. Työministeri Arto Satonen edustaa Suomea kokouksessa.

Työllisyys- ja sosiaaliministerit käyvät keskustelun työvoimapulasta ja osaamisvajesta EU:ssa. Keskustelu käydään eurooppalaisen ohjausjakso-asiakohdan yhteydessä.

Suomi pitää työvoimapulan ja osaamisvajeen korjaamista tärkeänä sekä kansallisesti että EU-tasolla. Suomi kuitenkin näkee, että EU-tason toimien tulee olla kustannustehokkaita, ei tule lisätä hallinnollista taakkaa, tulee huomioida jäsenmaiden toimivallan ja erilaiset työvoimapolitiittiset painotukset sekä hyödyntää mahdollisimman paljon olemassa olevia rakenteita

Ministereiden on tarkoitus tämän asiakohdan alla myös hyväksyä maakohtaiset suositukset työllisyys- ja sosiaalipoliittisiin näkökohtiin: suositukset vuoden 2024 kansallisista uudistusohjelmista kullekin jäsenvaltiolle sekä työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean suositukset vuodelle 2024 ja komiteoiden arvio vuoden 2023 suositusten toimeenpanemisesta.

Suomi voi hyväksyä sekä maakohtaiset suositukset työllisyys- ja sosiaalipolitiikan osalta, että työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean suositukset ja arvion.

Lisäksi ministeri käyvät politiikkakeskustelun vammaisten henkilöiden sosiaalisesta osallisuudesta EU:ssa ja kansallisella tasolla työmarkkinoille palaamisen tukemisen näkökulmasta.

Suomi pitää tärkeänä EU-tason toimia, joilla edistetään YK:n vammaisyleissopimuksen toimeenpanoa. Suomen vammaispolitiikka perustuu perus- ja ihmisoikeuksiin ja niiden turvaamiseen. Suomi edistää vammaisten ja osatyökykyisten arvostusta työelämän täysivaltaisina jäseninä. Osatyökykyisillä ja työkyvyttömyyseläkkeellä olevilla on oltava nykyistä joustavammin mahdollisuuksia osallistua työelämään

**Asialista:**

**TIISTAI 16. HEINÄKUUTA 2024 (klo 9.30)**

TYÖLLISYYS, SOSIAALIPOLITIikka

**Muut kuin lainsäädäntöasiat**

Eurooppalainen ohjausjakso 2024: työvoimapula ja osaamisvaje EU:ssa (s. 3–7)  
*Periaatekeskustelu*

- a) Lausunto maakohtaisten suositusten työllisyys- ja sosiaalipoliittisista näkökohdista: suositukset kullekin jäsenvaltiolle vuoden 2024 kansallisista uudistusohjelmista (s. 8-12)  
*Hyväksyminen*
- b) Vuoden 2024 maakohtaisten suositusten sekä vuoden 2023 maakohtaisten suositusten täytäntöönpanon arviointi: työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean lausunto (s.8-12)  
*Hyväksyminen*

Vammaisten henkilöiden sosiaalinen osallisuus EU:n ja kansallisella tasolla: työmarkkinoille (uudelleen) integroitumisen tukeminen (s.13-15)  
*Periaatekeskustelu*

## Työvoimapula ja osaamisvaje EU:ssa: Poliittikkakeskus- telu TSTK-neuvostossa 16.7.2024

Kokous

Työllisyys-, sosiaalipoliittikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvosto 16.7.2024

Eduskuntatunnus

### Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Unkari järjestää puheenjohtajuuskautensa ensimmäisessä TSTK-neuvostossa keskustelun työvoimapulasta. Se perustuu komission antamaan toimintasuunnitelmaan työvoimapulan ja osaamisvajeen korjaamiseksi EU:ssa (COM(2024) 131 final). Unkari aikoo laatia neuvoston päätelmät teemasta puheenjohtajuuskaudellaan neuvoston keskustelun pohjalta.

### Suomen kanta

Suomi pitää työvoimapulan ja osaamisvajeen korjaamista erittäin tärkeänä sekä kansallisesti että EU-tasolla. Suomi ottaa komission toimintasuunnitelman tiedoksi.

Suomen työmarkkinoilla on pula osaavasta työvoimasta. Hallitus vastaa osaajapulaan panostamalla kansainväliseen rekrytointiin ja vahvistaa samalla edellytyksiä talouden kasvuun. Haaste osaajapulaan ei ole pelkästään koulutuspoliittinen kysymys, vaan laajempi eri politiikan lohkoja koskeva ongelma. (Petteri Orpon hallitusohjelma)

Osaavan ja koulutetun työvoiman vajeeseen puututaan tehokkailla keinoilla muun muassa sujuvoittamalla ulkomaisten tutkintojen tunnustamista ja panostamalla lähtömaakoulutuksiin. (Petteri Orpon hallitusohjelma)

Hallitus edistää Talent Boost -ohjelmaa. Ohjelman puitteissa vahvistetaan Suomessa vaadittavan ammattipätevyyden ja koulutusta erityisesti työvoimapula-aloilla. (Petteri Orpon hallitusohjelma).

Suomen tavoitteena on globaalisti vahva ja toimintakykyinen Euroopan unioni, joka edistää jäsenvaltioiden ja kansalaistensa turvallisuutta, hyvinvointia ja taloudellisia etuja.

Suomi katsoo, että ihmisten hyvä työ- ja toimintakyky, terveys, mukaan lukien mielenterveys, koulutus, työllisyys, yhdenvertaisuus sekä sukupuolten tasa-arvo ovat oleellisia tekijöitä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. (E 21/2024)

Suomi katsoo, että EU:n on välttämätöntä ylläpitää strategista kilpailukykyään. Kilpailukyvyn varmistaminen, toimivat sisämarkkinat ja kasvu edistävät ihmisten hyvinvointia ja työllisyyttä EU-alueella. Sosiaalisen suojelun alueella osaavan ja koulutetun työvoiman turvaaminen, erityisesti kriittisillä aloilla, henkilöiden vapaan liikkuvuuden sujuvoittaminen ja kaksoissiirtymän tukeminen ja hyödyntäminen ovat tärkeitä alueita sekä itsessään että EU:n kilpailukyvyille. (E 21/2024 vp).

Suomi korostaa, että liikkuvuuden edistäminen painottaen korkean tuottavuuden sektoreita on keskeistä laadukkaan ja saavutettavan koulutuksen ja strategisesti keskeisen osaamisen varmistamiseksi. Suomi näkee osaavan koulutetun työvoiman saatavuuden parantamisen keskeisenä tekijänä Euroopan kilpailukyvyille. Suomi pitää Euroopan kilpailukyvyn ja menestyksen kannalta ratkaisevana, että jatkamme määrätietoista ponnisteluja koulutustason nostamiseksi ja jatkuvan oppimisen vahvistamiseksi EU:n tasolla. (E 58/2023)

Työperusteista maahanmuuttoa tarvitaan Suomen talouskasvun, innovaatioiden, elinvoimaisuuden ja palveluiden turvaamiseksi ja se tukee osaltaan hallituksen työllisyystavoitteen saavuttamista. Työperusteisen maahanmuuton on vahvistettava julkista taloutta. Vastaavasti koulutusperusteisella maahanmuutolla voidaan tukea osaajien saatavuutta sekä Suomen kasvua, kansainvälistymistä ja innovaatiotoimintaa. (E 5/2024)

Osaajien saatavuuden turvaaminen edellyttää myös EU-tasolla toimia kansainvälisen rekrytoinnin ja osaajien maahanmuuton sujuvoittamiseksi. Ensisijaisesti on edistettävä työvoiman liikkuvuutta EU:n sisämarkkinoilla. EU:n ulkopuolelta tulevia osaajia koskevien toimien tulisi keskittyä edistämään EU:n houkuttelevuutta ja näkyvyyttä työmarkkina-alueena. Toimet tulisi kohdentaa ensisijaisesti erityisasiantuntijoihin ja työvoimapula-alojen osaajiin. (E 5/2024)

EU:n yhteistyöllä tulee pyrkiä torjumaan tehokkaasti väärinkäytöksiä ja työperäistä hyväksikäyttöä. Työperusteista maahanmuuttoa on kehitettävä tavalla, joka ei johda laittoman maahanmuuton lisääntymiseen. (E 5/2024)

Osaajapulaan vastaamisessa on olennaista lisätä sektorit ylittävää toimintaa, yhdistäen esimerkiksi maahanmuuton, työllisyyden ja osaamisen tunnustamisen asiantuntemusta. Osaamiseen ja koulutukseen liittyvän liikkuvuuden sujuvoittaminen on tarpeellista paitsi siksi, että kolmansien maiden kansalaiset kiinnostuisivat EU:sta opiskelu- ja työskentelypaikkana, myös jäsenvaltioiden välisen liikkuvuuden lisäämiseksi. (E 5/2024)

On tärkeää suunnitella EU-tason toimenpiteet siten, että ne ovat kustannustehokkaita, eivät lisää hallinnollista taakkaa, huomioivat jäsenmaiden toimivallan ja erilaiset työvoimapolitiittiset painotukset sekä hyödyntävät mahdollisimman paljon olemassa olevia rakenteita. (E 5/2024)

Komission suositus kolmansien maiden kansalaisten tutkintojen tunnustamisesta on linjassa kansallisten tavoitteiden kanssa. Hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena on sujuvoittaa ulkomaisten tutkintojen tunnustamista ja nopeuttaa erityisesti EU/ETA-maiden ulkopuolella koulutettujen ammattihenkilöiden ammattioikeuden saamista. Tutkintojen tunnustamista koskevat yksityiskohtaiset ohjeet ovat kuitenkin toteutettavissa vain kansallisten säädösten rajoissa. Suomessa ammattipätevyyden tunnustamisesta säännellyn ammatin harjoittamiseksi päättää toimivaltainen viranomainen ja päätöksenteossa sovelletaan voimassa olevia kansallisia säädöksiä. (E 5/2024).

Osaajista käydään globaalia kilpailua, ja tunnistaa EU-yhteistyön mahdollisuudet tuottaa lisäarvoa jäsenvaltioiden kansainvälisen rekrytoinnin toimille. EU:n yhteinen näkyvyys voi osaltaan parantaa osaajien saatavuutta työnantajille jäsenvaltioissa. (U 7/2024)

## Pääasiallinen sisältö

Puheenjohtajavaltion taustamuistiossa (11630/24) todetaan, että työvoimapulasta on muodostunut EU:ssa rakenteellinen ongelma, johon on perinteisten aktiivisen työvoimapolitiikan keinojen lisäksi vastattava erityisesti aliedustettuihin ryhmiin kohdennetuilla toimenpiteillä. Työttömien ja heikosti työmarkkinoille sitoutuneiden (esim. alityölliset) integroimiseksi työelämään tarvitaan nykyistä holistisempaa lähestymistapaa.

Muistiossa todetaan lisäksi, että jäsenvaltioiden on pantava täytäntöön Euroopan komission toimintasuunnitelma työvoima- ja osaamispulasta EU:ssa (8153/24) ja kiinnitettävä erityistä huomiota yhtäältä työn ja koulutuksen ulkopuolella oleviin nuoriin (NEET) ja toisaalta ikääntyneeseen työvoimaan. Nuorisotakuu on jatkossakin tärkeä työkalu, ja lisäksi työelämän laatuun on kiinnitettävä huomiota, jotta ihmiset haluavat ja voivat tehdä työtä nykyistä pidempään.

### Komission toimintasuunnitelma työvoimapulan ja osaamisvajeen korjaamiseksi EU:ssa

Von der Leyen ja neuvoston puheenjohtajamaa Belgia kutsuivat kokoon 31.1.2024 työmarkkinaosapuolten huippukokouksen Val Duchessessa, jonka seurauksena annettiin Val Duchessen julistus, joka tavoittelee sosiaalisen dialogin ja työehtosopimisen kautta sujuvampia työmarkkinoita. Val Duchessen julistuksen pohjalta komissio pyysi työmarkkinaosapuolilta tarkennettuja näkemyksiä, ja kuulemistilaisuudessa helmikuussa 2024 osapuolet ilmoittivat aikomuksestaan tarttua työvoima- ja osaamispuutteisiin erilaisin toimin, jonka pohjalta komissio laati tämän toimintasuunnitelman. Perustuen olemassaoleviin aloitteisiin, toimintasuunnitelma ehdottaa konkreettisia toimia EU:lle, jäsenmaille ja työmarkkinaosapuolille ja luo pohjaa mahdollisille tuleville aloitteille.

Toimintasuunnitelman tavoitteena on mm. parantaa ihmisten osaamista ja näin taklata EU:ta vaivaavaa työvoimapulaa. Lukumääräisinä tavoitteina on nostaa työllisyysaste 78 %:iin ja saada 60 % aikuisista osallistumaan koulutukseen vuosittain. Suunnitelma perustuu moniin jo käynnissä oleviin EU:n politiikkatoimiin, ja se edellyttää niin jäsenvaltioiden kuin työmarkkinaosapuolten toimia. Komissio tulee seuraamaan toimintasuunnitelman täytäntöönpanon edistymistä talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä.

Suunnitelmassa on viisi päätavoitetta:

1. tuetaan aliedustettujen henkilöryhmien osallistumista työmarkkinoille
2. tuetaan osaamisen kehittämistä ja koulutusta
3. parannetaan työehtoja tietyillä aloilla
4. parannetaan työntekijöiden ja oppijoiden oikeudenmukaista EU:n sisäistä liikkuvuutta
5. houkutellaan osaajia EU:n ulkopuolelta.

Toimintasuunnitelman mukaan komissio aikoo\_

1. rahoittaa uusia hankkeita, joilla pyritään pitkäaikaistyöttömyyden poistamiseen

2. rahoittaa uusia hankkeita työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten aktivoimiseksi ja heidän osaamisensa kehittämiseksi
3. osarahoittaa lisää ammatillisen koulutuksen huippuyksiköitä, tavoitteena vähintään 100 uutta yksikköä vuoteen 2027 mennessä
4. perustaa osaamissopimuksen mukaisia uusia osaamiskumppanuuksia
5. parantaa osaamista koskevan tiedon hankintaa, jolla kartoitetaan nykyisiä ja tulevia osaamistarpeita, tiiviissä yhteistyössä EU:n virastojen kanssa
6. analysoida sairauslomien koskevia käytäntöjä työntekijöiden ja yritysten kannalta parhaiden käytäntöjen kartoittamiseksi
7. arvioida sellaisten eläkeuudistusten vaikutuksia, joilla lisätään mahdollisuuksia joustaviin eläkejärjestelyihin ja eläkkeen ja palkan yhdistämiseen
8. vertaisarvioida kansallisia käytäntöjä, joilla torjutaan työperäisiä psykososiaalisia riskejä.

Toimintasuunnitelmassa EU-maita kehoitetaan

1. tarkistamaan opetussuunnitelmat, jotta ne vastaisivat paremmin työmarkkinoiden tarpeita
2. toteuttamaan etuus uudistuksia, joilla puututaan kannustinloukkuihin, ja tarjoamaan riittävästi tukea, jotta työkykyiset pystyvät palaamaan asteittain työmarkkinoille
3. toteuttamaan verouudistuksia, joilla kavennetaan kahta työtä tekevien ja pienituloisten palkansaajien verokiilaa
4. jatkamaan sosiaaliturvan yhteensovittamisen digitalisoinnin tukemista työvoiman oikeudenmukaisen liikkuvuuden helpottamiseksi
5. hyväksymään nopeasti neuvoston suosituksen ”Eurooppa liikkeellä – oppimiseen liittyvän liikkuvuuden mahdollisuudet kaikille” ja panemaan sen täytäntöön
6. osallistumaan edelleen osaamiskumppanuuksiin laillisten maahantuloreittien parantamiseksi

Toimintasuunnitelmassa kuvataan, että työmarkkinaosapuolet aikovat

1. puuttua huonoihin työehtoihin työehtosopimusneuvottelujen avulla aloilla, joille riittämättömät työehdot ovat ominaisia
2. auttaa aktivoimaan aliedustettuja ryhmiä ja löytämään mukautettuja ratkaisuja ikääntyneiden työntekijöiden työllisyyden edistämiseksi
3. tukea oppisopimuskoulutusta sekä ammatillisen koulutuksen tarjoajien ja työnantajien välisiä kumppanuuksia
4. kouluttaa pitkäaikaishoidon työntekijöitä henkilökeskeisempään hoitoon ja digitalisaatioon
5. päivittää monialaiset suuntaviivat väkivallan ja häirinnän torjumiseksi terveydenhuoltoalalla
6. tehdä yhteistyötä eurooppalaisen kehyksen luomiseksi kolmansien maiden ammattikulttuurin jettajien työehtojen parantamiseksi
7. käyttää asiantuntemustaan ja osallistua EU:n osajareservin perustamiseen osajien houkuttelemiseksi EU:n ulkopuolelta

## **EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**

-

## **Käsittely Euroopan parlamentissa**

-

**Kansallinen valmistelu**

Työllisyysjaosto (kirjallinen menettely) 3.7.2024-5.7.2024  
EU-ministerivaliokunta (kirjallinen menettely) 10.7.2024- 12.7.2024

**Eduskuntakäsittely**

Suuri valiokunta (kirjallinen menettely) 12.7.2024

**Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema**

-

**Taloudelliset vaikutukset**

-

**Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**

-

**Asiakirjat**

Merkitse käsittelyn pohjana olevien asiakirjojen viitetiedot, esim. COM-numero.

**Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Johtava asiantuntija Minna Ylikännö, 050 300 2183 minna.ylikanno(at)gov.fi  
Erityisasiantuntija Anna Toni, 050 417 6556, anna.toni(at)gov.fi  
EU-erityisasiantuntija Sarita Friman (VNEUS), 050 441 0966, sarita.friman(at)gov.fi

**VAHVA-tunnus**

EU/67/2024  
Napsauta tähän ja kirjoita kukin tunnus omalle rivilleen

**Liitteet** Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

**Viite** Napsauta tähän ja kirjoita viite

Työ- ja elinkeinoministeriö

Muistio

EU/9/2024-TEM-46

Maunu Tallamaria

3.7.2024

## EU; TSTK-neuvosto 16.7.2024: Eurooppalainen ohjausjakso

Kokous

Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvosto 16.7.2024, Bryssel

Eduskuntatunnus

### Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Eurooppalainen ohjausjakso:

- hyväksytään:

a) maakohtaiset suositukset vuonna 2024

b) maakohtaisten suositusten 2024 arviointi sekä vuosien 2023 suositusten toimeenpano: työllisyyskomitean (EMCO) ja sosiaalisen suojelun komitean (SPC) näkemys

Komissio julkaisi eurooppalaista ohjausjaksoa koskevan kevätpaketinsä 19.6.2024. 16.7.2024 pidettävä työllisyys-, sosiaalipolitiikka, terveys- ja kuluttaja-asiain neuvostokeskustelelee kevätpaketin sisällöstä sekä hyväksyy vuoden 2024 maakohtaiset suositukset sekä työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean näkemyksen maakohtaisten suositusten 2023 arvioinnista sekä vuoden 2023 suositusten toimeenpanosta.

### Suomen kanta

Suomi ottaa tiedoksi komission eurooppalaista ohjausjaksoa koskevan kevätpaketin

a) Maakohtaiset suositukset vuonna 2024

Suomi voi hyväksyä komission esitykset maakohtaisiksi suosituksiksi.

b) maakohtaisten suositusten 2024 arviointi sekä vuosien 2023 suositusten toimeenpano: työllisyyskomitean (EMCO) ja sosiaalisen suojelun komitean (SPC) näkemys

Suomi voi tukea komiteoiden näkemystä.

## Pääasiallinen sisältö

### *Komission talouspolitiikan EU-ohjausjakson kevätpaketti*

Komissio julkaisi eurooppalaista ohjausjaksoa koskevan kevätpakettinsa 19.6.2024. EU-ohjausjakson kevätpaketissa komissio antaa jäsenmaille poliittista ohjausta EU:n kilpailukyvyyn ja häiriönsietokyvyyn parantamiseksi sekä terveen julkisen talouden ylläpitämiseksi. Kevätpaketissa todetaan, että vaikka EU:lla ja sen jäsenmailla on vahvat voimavarat, joiden varaan rakentaa, EU:n tulee jatkaa kilpailukykynsä vahvistamista rakenteellisiin haasteisiin vastaamiseksi.

Tavoitteena on varmistaa tuottavuuden kasvu ja vahvemmat investoinnit sekä puuttua työvoimapulaan ja osaamisvajeeseen. Tämä edellyttää komission mukaan jäsenmailta yhdenmukaistettua lähestymistapaa kaikilla politiikka-aloilla, joilla pyritään makrotalouden vakauteen sekä ympäristön kestävyys, tuottavuuden ja oikeudenmukaisuuden edistämiseen.

Talouspolitiikan EU-ohjausjakso muodostaa politiikan koordinoitikehyksen, johon sisältyy NextGeneration EU-välineen ja sen keskiössä olevan elpymis- ja palautumistukivälineen sekä koheesipolitiikan ohjelmien täytäntöönpano. Talouspolitiikan EU-ohjausjakso antaa myös päivitettyä tietoa kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamisesta ja määrittää investointiprioriteetteja tulevaa koheesipolitiikan väliarviointia varten.

### *Kohdennetut suositukset jäsenmaille*

Kevätpaketin vuotta 2024 koskeissa maaraaporteissa analysoidaan talouden, työllisyyden ja sosiaalisen kehityksen suuntauksia kussakin jäsenmaassa. Lisäksi niissä esitetään arvio elpymis- ja palautumissuunnitelmien ja koheesipolitiikan ohjelmien täytäntöönpanosta. Raporteissa määritetään myös keskeiset haasteet, erityisesti kilpailukykyyn suhteen, sekä ensisijaiset uudistukset ja investoinnit. Analyysin perusteella komissio ehdottaa maakohtaisia suosituksia, joissa annetaan jäsenmaille ohjeistusta siitä, miten vastata niihin keskeisiin haasteisiin, joihin jäsenmaiden elpymis- ja palautumissuunnitelmissa vastataan vain osittain tai ei vastata lainkaan.

Maakohtaisten suositusten mukaan jäsenmaiden olisi harjoitettava maltillista finanssipolitiikkaa ja varmistettava, että nettomenojen kasvu on vuonna 2025 ja sen jälkeen linjassa uudessa ohjausjärjestelmässä asetettujen julkisen talouden sopeutusvaatimusten kanssa.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jäsenmaiden, joiden julkinen velka on yli 60 prosenttia suhteessa BKT:hen tai joiden alijäämä on yli 3 prosenttia suhteessa BKT:hen, olisi varmistettava, että nettomenojen kasvu rajoitetaan tasolle, joka asettaa julkisen talouden velkasuhteen uskottavalle lasku-uralle keskipitkällä aikavälillä, supistaa julkisen talouden alijäämän alle 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja pitää sen alle tämän viitearvon keskipitkällä aikavälillä.

Komissio SUOSITTAA, että Suomi toteuttaa vuosina 2024 ja 2025 toimia, joilla se

8. toimittaa keskipitkän aikavälin julkisen talouden rakenteellisen suunnitelman oikea-aikaisesti. Rajoittaa uudistetun vakaus - ja kasvusopimuksen vaatimusten mukaisesti nettomenojen kasvu vuonna 2025 tasolle, joka vastaa sitä, että julkinen velka käännetään uskottavalle laskusuunnalle keskipitkällä aikavälillä ja julkisen talouden alijäämä pienenee alle perussopimuksen mukaisen 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Vie eteenpäin sosiaaliturvajärjestelmän uudis-

tusta, jolla pyritään lisäämään sosiaalietuusjärjestelmän tehokkuutta, mikä parantaisi työnteon kannustimia ja myös tukisi julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä.

9. korjaa esiin nousevat viiveet elpymis - ja palautumissuunnitelman, ml. REPowerEU-luvun, jatkuvan, nopean ja tehokkaan täytäntöönpanon mahdollistamiseksi varmistamalla, että uudistukset ja investoinnit saadaan päätökseen elokuuhun 2026 mennessä. Vauhdittaa koheesiopolitiikan ohjelmien toimeenpanoa. Väliarvioinnin yhteydessä keskittyy edelleen sovittuihin painopisteisiin ottaen samalla huomioon Euroopan strategisia teknologioita koskevan foorumin tarjoamat mahdollisuudet kilpailukyvyyn parantamiseksi.
10. puuttuu työvoima- ja osaajapulaan työvoiman uudelleen koulutuksella ja osaamisen parantamisella sekä laajentamalla korkea-asteen koulutuksen tarjontaa erityisesti niillä opintoaloilla, joille on eniten kysyntää työmarkkinoilla. Varmistaa, että sosiaali - ja terveydenhuollon uudistus parantaa palvelujen saatavuutta ja tarjontaa sekä poistaa tehottomuutta

#### *Julkisen talouden kestävyiden vahvistaminen*

Covid-19-pandemia, energian hintojen nousu ja tarvittavat politiikkatoimet ovat viime vuosina lisänneet julkista velkaa merkittävästi useissa jäsenmaissa. Velka olisi kevätpakettin mukaan finanssipolitiikalla saatettava lasku-uralle tai pidettävä se maltillisella tasolla, samalla kun säilytetään investoinnit.

Uudessa talouden ohjausjärjestelmässä vuosi 2024 on EU:n finanssipolitiikan koordinoinnin kannalta siirtymävuosi. Kevätpakettiin sisältyvän uuden ohjausjärjestelmän mukaisilla finanssipoliittisella ohjauksella ja päätöksillä pyritään vahvistamaan jäsenmaiden velkakestävyyttä sekä edistämään kestävä ja osallistavaa kasvua kaikissa jäsenmaissa.

Uusien sääntöjen mukaan jäsenmaat laativat keskipitkän aikavälin suunnitelmat, joissa esitetään niiden menourat sekä ensisijaiset uudistukset ja investoinnit. Kevätpakettiin sisältyvät suositukset muodostavat vahvan perustan uudistus- ja investointisitoumuksille, jotka jäsenmaiden on esitettävä näissä suunnitelmissa.

#### *Makrotalouden epätasapainojen arvioiminen*

Komissio on arvioinut makrotalouden epätasapainojen olemassaoloa niissä 12 jäsenmaassa (FR, PT, ES, GR, IT, SK, RO, DE, CY, HU, NL ja SE) jotka valittiin perusteellisen tarkastelun kohteeksi varoitusmekanismia koskevassa vuoden 2024 kertomuksessa. Kaiken kaikkiaan makrotalouden epätasapainot pienenivät useimmissa jäsenmaissa vuoden 2022 jälkeen.

#### *Ohjelman jälkeiset valvontaraportit*

Ohjelman jälkeisessä valvonnassa arvioidaan rahoitustukiohjelmista hyötynneiden jäsenmaiden talous- ja rahoitustilannetta ja julkista taloutta niiden takaisinmaksukyvyyn kannalta. IR, GR, ES, CY ja PT koskevissa ohjelman jälkeisissä valvontaraporteissa todetaan, että ne kaikki kykenevät edelleen maksamaan velkansa takaisin.

#### *Sosiaalisen lähentymisen haasteiden arviointi*

Komissio on tämän ohjausjakson aikana tehnyt ensimmäisen kerran kaksivaiheisen analyysin kunkin jäsenmaan työllisyys-, osaamis- ja sosiaalihaasteista tarkistetun sosiaali-indikaattoreiden tulostaulun ja sosiaalisen lähentymisen kehikon periaatteiden pohjalta. Sosiaalisen lähentymisen kehikon ensimmäisen vaiheen arvio sisällytettiin pilottina

vuoden 2024 yhteiseen työllisyysraporttiin, jonka komissio hyväksyi osana eurooppalaisen ohjausjakson syyspakettia 21.11.2023 ja jonka TSTK-neuvosto hyväksyi kokouksessaan 11.3.2024. Komission laatima sosiaalisen lähentymisen kehikon toisen vaiheen arvio julkaistiin 6.5.2024 erillisessä komission valmisteluasiakirjassa. Toisen vaiheen arvio perusteella työllisyyskomitea ja sosiaalisen suojelun komitea toteuttivat 16.5.2024 joukon sosiaalisia lähentymistarkasteluja niistä jäsenmaista (BG, EE, ES, IT, LT, HU ja RO), joilla oli todettu esteitä sosiaalisen lähentymisen toteutumiselle.

### *Työllisyyden suuntaviivat*

Komissio ehdottaa kevätpaketissa myös jäsenmaiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoja vuodelle 2024. Työllisyyden suuntaviivoissa määritetään vuosittain yhteiset painopisteet kansallisille työllisyys- ja sosiaalipolitiikan toimille, jotta niistä tulisi osallistavampia ja oikeudenmukaisempia.

Vuoden 2023 suuntaviivoja päivitetään kattamaan toimet, joilla puututaan osaamisvajeeeseen ja työvoimapulaan sekä parannetaan perus- ja digitaitoja. Tähän sisältyvät myös uudet teknologiat, tekoäly ja algoritmien hallinta sekä niiden vaikutus työelämään. Lisäksi suuntaviivoissa viitataan ajankohtaisiin aloitteisiin, jotka koskevat erityisen tärkeitä aloja, kuten alustatyötä, yhteisötaloutta ja kohtuuhintaista asumista.

Komissio korostaa kevätpaketissa myös, että on tärkeää seurata edistymistä vuoteen 2030 ulottuvien työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden ja syrjäytymisen vähentämistä koskevien EU-laajuisten yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä näitä koskevien kansallisten tavoitteiden edistämistä.

### *Seuraavat vaiheet*

Komissio kehottaa euroryhmää ja neuvostoa keskustelemaan tänään annetusta paketista ja antamaan hyväksyntänsä siihen sisältyvälle ohjaukselle. Komissio odottaa rakentavaa vuoropuhelua Euroopan parlamentin kanssa paketin sisällöstä ja sitä seuraavista ohjausjakson vaiheista.

Työllisyys- ja sosiaalisen suojelun komiteoiden näkemyksen mukaan on tärkeää jatkaa työtä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin tavoitteiden saavuttamiseksi. Vuoden 2024 ohjausjaksossa on käytetty pilottiluontoisesti sosiaalisen lähentymisen kehikkoa menetelmänä, jolla on arvioitu maiden sosiaalisia riskejä. Komiteat arvioivat menetelmää ja sen hyötyjä myöhemmin tänä vuonna. Vuoden 2024 maakohtaisissa suosituksissa painopiste on kilpailukyvyssä, inklusiivisessa talouskasvussa sekä tuottavuuspotentiaalin käyttöönotossa.

## **EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**

SEUT artiklat 148

## **Käsittely Euroopan parlamentissa**

-

## **Kansallinen valmistelu**

Työllisyysjaosto EU29, kirjallinen menettely 3.7-5.7.2024  
EU-ministerivaliokunta (kirjallinen menettely) 10.7 -12.7.2024

**Eduskuntakäsittely**

Suuri valiokunta, kirjallinen menettely 12.7.

**Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema**

-

**Taloudelliset vaikutukset**

Asia ei aiheuta suoria budjettivaikutuksia Suomen valtiolle. Yleisesti suosituksiin liittyvät kustannukset ovat toissijaisuusperiaatteen mukaisesti jäsenvaltioiden harkintavallassa, koska suositusten toimeenpanemiseksi tehtävät toimet ovat riippuvaisia jäsenvaltiossa tehtävästä päätöksenteosta. Kansallisilla päätöksillä joidenkin suosituksen alaan liittyvien toimien toimeenpanemiseksi voisi olla merkittäviä julkisen talouden kustannusvaikutuksia.

**Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**

-

**Asiakirjat**

Komission tiedonanto 2024 Eurooppalainen ohjausjakso – Kevätpaketti, COM (2024) 600 final

Neuvoston päätös jäsenmaiden työllisyyden suuntaviivoista, COM (2024) 599 final

Liite neuvoston päätöksestä jäsenmaiden työllisyyden suuntaviivoista COM (2024) 599 final

Suositus neuvoston suositukseksi Suomen talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta COM (2024) 626 final

**Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Sanna Kuorikoski/STM, 050 532 4003, sanna.kuorikoski(at)gov.fi  
 Jere Päivinen/STM, 050 911 0442, jere.paivinen(at)gov.fi  
 Markus Seppelin/STM, 050 512 0674, markus.seppeli(at)gov.fi  
 Tallamaria Maunu/TEM, 050 313 5151, tallamaria.maunu(at)gov.fi,  
 Sarita Friman/VNEUS, 050 441 0966, sarita.friman(at)gov.fi

**VAHVA-tunnus**

EU/9/2024

**Liitteet** Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

**Viite** Napsauta tähän ja kirjoita viite

## **TSTK-neuvosto 16.7.2024; Poliittikkakeskustelu vammaisten henkilöiden sosiaalisesta osallisuudesta EU:ssa ja kansallisella tasolla: työmarkkinoille osallistumisen tukemisen näkökulma**

Kokous

Työllisyys -, sosiaali -, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvosto Bryssel 16.7.2024

Eduskuntatunnus

### **Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Unkarin puheenjohtamassa työllisyys- ja sosiaaliasioiden neuvoston kokouksessa 19.7. käydään poliittikkakeskustelu vammaisten henkilöiden sosiaalisesta osallisuudesta EU:ssa ja kansallisella tasolla työmarkkinoille osallistumisen näkökulmasta.

### **Suomen kanta**

Suomi edistää vammaisten ja osatyökykyisten arvostusta työelämän täysivaltaisina jäseninä. Osatyökykyisillä ja työkyvyttömyyseläkkeellä olevilla on oltava nykyistä joustavammin mahdollisuuksia osallistua työelämäänsä. Työelämässä on edelleen liian jyrkät rajat esimerkiksi kokoaikaisen työssäolon ja työttömyyden välillä. Erityisesti vammaisten henkilöiden kannustimia ja mahdollisuuksia osallistua työmarkkinoille parannetaan, sekä edistetään lapsena ja nuorena vammautuneiden polkua työelämäänsä. Hallitus lisää tietoisuutta vammaisten henkilöiden työllistymismahdollisuuksista. (HO)

Valtioneuvosto pitää tärkeänä EU-tason toimia, joilla edistetään YK:n vammaisyleissopimuksen toimeenpanoa. Suomen vammaispolitiikka perustuu perus- ja ihmisoikeuksiin ja niiden turvaamiseen. Perustuslain ja YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimuksen mukaisesti vammaispolitiikan kulmakivet ovat vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuus ja syrjimättömyys, osallisuus yhteiskunnassa ja päätöksenteossa, itsemääräämisoikeus, esteettömyys, oikeus itsenäiseen elämään sekä tarvittavat yksilölliset palvelut ja tuki. (U 61/2023 vp)

Valtioneuvosto katsoo, että samaan aikaan jäsenmaiden erilaiset järjestelmät ja lähestymistavat vammaisuuden määrittelyyn ja palveluiden ja etuuksien myöntämiseen tulee

ottaa huomioon. Suomen kansallisessa lainsäädännössä ei ole yhtä vammaisuuden määritelmää.(U 61/2023 vp)

## Pääasiallinen sisältö

Puheenjohtajamaa Unkari tuo tausta-asiakirjassa esille, että EU:n kilpailukyvyyn varmistamiseksi ja ikääntyvän väestön sekä työvoimapulan haasteisiin vastaamiseksi monet jäsenmaat ovat alkaneet keskittyä työllisyyspolitiikassaan enemmän ihmisten houkuttelemiseen työmarkkinoille ja tuottavamman sekä osallistavamman työn edistämiseen. Yksi tapa vastata työvoimapulaan on aktivoida sisäisiä työvoimaresursseja, esimerkiksi lisäämällä vammaisten henkilöiden työmarkkinaosallistumista.

Kansainvälisen ja EU-tason kontekstin osalta puheenjohtaja viittaa Yhdistyneiden kansakuntien vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimukseen (UNCRPD), jonka Euroopan unioni ja kaikki jäsenvaltiot ovat ratifioineet. Puheenjohtaja tuo esille, että jäsenmaat ovat myös sitoutuneet edistämään vammaisten henkilöiden työllistymismahdollisuuksia ja urakehitystä toimimalla syrjintää vastaan direktiivin yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista (2000/78/EY) mukaisesti. Lisäksi puheenjohtaja mainitsee Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin 17. vammaisten henkilöiden osallistamisesta sekä komission strategian vammaisten henkilöiden oikeuksista (2021-2030).

Unkari korostaa, että vammaiset henkilöt kohtaavat merkittäviä esteitä pääsyssä palveluihin, kuten koulutukseen, koulutukseen, kuntoutukseen ja sosiaaliturvaan, sekä apuvälineisiin ja -teknologioihin. Toiseksi haasteeksi Unkari nostaa tarkkojen ja vertailukelpoisten tietojen saatavuuden.

Puheenjohtaja haluaa ministereiden keskustelevan siitä, mitkä ovat tärkeimmät toimenpiteet ja politiikkavälineet vammaisten henkilöiden laadukkaan ja tasa-arvoisen työllisyyden edistämiseksi työmarkkinoilla.

Lisäksi ministereiden toivotaan kertovan, ovatko he asettaneet kansallisia numeerisia tavoitteita vammaisten henkilöiden työllisyysasteen nostamiseksi ja ottavan kantaa siihen, miten komissio voisi parhaiten tukea jäsenvaltioiden työtä EU:n vammaisten oikeuksia koskevan strategian (2021-2030) täytäntöönpanossa.

## EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

## Käsittely Euroopan parlamentissa

-

## Kansallinen valmistelu

Työllisyysjaosto (kirjallinen menettely) 3.7.2024-5.7.2024  
EU-ministerivaliokunta (kirjallinen menettely) 10.7.2024 -12.7.2024

**Eduskuntakäsittely**

Suuri valiokunta (kirjallinen menettely) 12.7.2024

**Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema**

-

**Taloudelliset vaikutukset**

-

**Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**

-

**Asiakirjat**

Merkitse käsittelyn pohjana olevien asiakirjojen viitetiedot, esim. COM-numero.

**Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Johtava asiantuntija Seija Jalkanen, 050 396 0195, seija.jalkanen(at)gov.fi

Johtava asiantuntija Jenni Heikka, 050 4354672, jenni.heikka(at)gov.fi

EU-erityisasiantuntija Sarita Friman (VNEUS), 050 441 0966, sarita.friman(at)gov.fi

**VAHVA-tunnus**

EU/67/2024

**Liitteet****Viite**

Liitteet      Napsauta tähän ja kirjoita liitteet